مسئوولیت متن و شکل بدوش نویسندهٔ مضمون میباشد، عقیدهٔ نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاین نمی باشد

صبورالله سیاسنگ
پښتو ژباړه: رحمت آریا ۲۰۲۳ اکتوبر

۲۰۲۴/۰۳/۱۹

د (میر اکبر خیبر)
د قتل پلټنه

۵۳ برخه

په پام کې ده چې په ۲۰۲۴ز کال کې د میر اکبر خیبر د قتل د پلټنې په هکله دوهم ټوک ولیکل سي. له دې کبله له ټولو ښاغلو لوستونکو په ځانګړې توګه د افغانستان د خلق ډیموکراتیک ګوند له لوړ پوړو او ټیټ پوړو غړو او عیني شهودو څخه هیله کېږي چې که د افغانستان د تأریخ د یوۀ ناسپړل سوي باب په هکله کره او ناویل سوي دقیق معلومات په لاس کې لري نو یا دې له ما سره او یا دې له لیکوال ښاغلي ډاکټر صبورالله سیاسنګ سره د برېښنالیک د پتو له لارې اړیکه ونیسي او دغه تشه دې ډکه کړي. مه پرېږدئ چې تأریخ په راتلونکي کې تحریف سي.
په درنښت

د معلوماتو راټولونکی صبورالله سیاسنګ
برېښنا لیک پته: siasang@yahoo.com
پښتو ژباړه: رحمت آریا - اکتوبر ۲۰۲۳
د برېښنا لیک پته: RahmatArya@Rogers.com

سیاسنګ:غرزي لایق د «نقلی از هزارویک پیشامد» د کتاب په ۲۱ پاڼې کې لیکلي دي: «د [۱۳۵۷]ل کال د وري د میاشتې ۲۸ وم ساعت ښاپې د شپې یوه بجه به وه چې ښاري پولیسو د دولتي مطبعې ددیوال څنګ ته د میر اکبر خیبر د جسد له پېژندلو وروسته چې په سرو وینو لیت پیت وو، او د خیبر په اړه د څو متعارفو پوښتنو ګړوېږنو، د هغۀ د کورنۍ او اړیکو له پوښتلو وروسته د کارتۀ پروان په دوهم سړک کې زموږ کورته راورسولم.» ولې پولیس د کارتۀ پروان او مکروریانو تر منځ د څو کیلومترو مزل پر ځای –د خیبر کورته ورنغلل چې د پېښې د محل په څو متری کې واقع وو او د خیبر له مېرمنې، یا لوڼو یا زوی څخه ئې د هغۀ د هویت د تثبیت لپاره مرسته ونۀ غوښتله؟

زیارمل: غرزی رښتیا وایي. کله چې پولیس ددوی د کور د دروازې شا ته ورغلل هغۀ ورته دروازه خلاصه کړې وه. پولیسو د خیبر د ترور او د هغۀ د هویت د تشخیص لپاره له سلیمان لایق څخه غوښتنه کړې وه چې ورسي. د لایق مېرمن او غرزی دواړه د لایق د تللو مانع سول. ځکه دوی فکر کاوۀ چې د خیبر موضوع دروغ او یا کومه پلمه ده او ښاپې اصلي موخه ئې دا وي چې د لایق پښه کوم جنجال ته راوکاږي. غرزی داوطلب سوی وو چې دا کار تر سره کړي. وروسته له دې چې ورته څرګنده سوه چې خیبر په رښتیا ترور سوی او جسد ئې عدلي طب ته لېږدول سوی نو هلته تللی وو. هغۀ په خپله راته قصه وکړه. د لایق مېرمن هم را ته وویل چې: ما ونۀ غوښتل چې لایق له ځان سره بوځي، ځکه زما په نظر دا یوه دسیسه ښکارېدله. لایق هم دا خبره د خپلو ورځنیو خاطراتو په لړ کې درج کړې وه. د هغې شپې خاطرات غرزي لایق په جزئیاتو ثبت او خپاره کړي دي. ددۀ د خبرو په صحیح والي باندې هېڅ شک نۀ لرم.

سیاسنګ: زما پوښتنه د غرزي لایق د خبرو د سموالي یا ناسموالي په هکله نۀ ده، له همدې امله ده چې ما د هغۀ یادداشت د «هزارو یک پیشامد» د کتاب له ۲۱ پاڼې چې د هغې شپې روایت دی ستاسو مخې ته کښېښود. اوس یو ځل بیا پوښتنه

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکنې د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په ځیر و لولئ

کوم چې ولې پولیسو د کارتـۀ پروان او مکروریانو تر منځ د څو کیلومترو مزل په وهلو سره –د خـیـبـر کورته ورنغلل چې د پېښې د محل په څو متری کې واقع وو او د خـیـبـر له مـېرمنې، یا لونو یا زوی څخه ئـې د هغـۀ د هویت د تثبیت لپاره مرسته ونـۀ غوښتله؟

زیـارمل:....

سیاسنگ: د «خاطرات سیاسي محمد آصف الم» په ۲۵۲ پاڼې کې داسې راغلي دي: «له اتلسم پولینوم وروسته، د پرچمیانو درې جناح گانې چې د کارملیستانو، نجیبیستانو او خـیـبریستانو رامنځته سوې.» لومړنی دوه خو ئـې د منلو وړ دي، خیـبریستان څوک ول ؟

زیارمل: که «د خـیـبـر د تگلوري او د ډاکټر نجیب د دریځونو» په هکله ستاسو پوښتنې ته پاملرنه وسي نو له دوه وو متفاوتو حالاتو سره مخامخ کېږو. زما قضاوت او پایلنیوی دا دی: د ۱۳۵۷ل کال د غوایي له پېښو مخکې د «انقلاب او د گوند له لوري د انقلاب د رهبری» په هکله د خـیـبر دریځ د شوروي د پلان د پلي کولو لپاره د داؤود له پرځېدلو سره مخالفت وو، ځکه خـیـبر د شورویانو په اصلي هدف پوهـېـدۀ چې (له افغانستان سره د گډ سرحد) د روسیې د سویلي سرحداتو له اړخه د اطمینان تر لاسه کول دي. شورویانو نـۀ غوښتل چې د انورالسادات د کمپ دیوېـد Camp David د مشهورې پېښې او د شوروي له کرښې څخه د سومالیې د مشر د مخ اړولو په شان بل مخ اړونگ یو ځل بیا د محمد داؤود له پلوه تکرار نـۀ سي. ددې خبرې ثبوت د خـیـبـر او حفیظ الله امین تر منځ په لفظي ټکر کې پروت دی. ځکه چې امین د گوند د ټولې رهبرې سمبول او استازی وو.

ان هغو کسانو چې خپله بې خبري ئـې څرگندوله، پوره معلومات درلودل چې د داؤود په پرځولو کې د شورویانو موخه څه وه او همکاري ئـې ورسره وکړه. دا چې ددۀ او د هغـۀ شخصي او سلیقوي اختلافات ددې لامل سول چې هغه مستعجل دولت دې له پېښو سره مخامخ سي دا د ټولو هغو حکومتونو ځانگړتیا او خصلت دی چې د ولسي انقلابونو په پایله کې رهبرۍ ته نـۀ دي رسېدلي بلکه د کودتا او کودتا ته ورته دسایسو په سبب د واک پر گډۍ ئـې ډډه لگولې وي. له همدې منظر څخه هم نجیب چې د خپلو اسلافو د تېروتـنو د اصلاح او ترمیم په هیلې مسؤولیت منلی وو، نـۀ ئـې سوای کولی خپلې اړیکې له اصلي ملاتړي دولت سره ویجاړې کړي.

د گوند او دولت د قاعدې د پراختیا په اړه د نجیب دریځونو او د ډېـرو ولسي قدرتونو «سیمه ییزو ځواکونو – ژ» رامنځته کول او د «ملي پخلاینې» له سیاست سره د دولت د دودیزو او پخوانیو منل سویو جوړوښتونو بیا راژوندي کول، هر ډول ایډیولوژیک جزم یوې خوا ته پرېـښود؛ په دې ډلې کې د وطن د گوند له مرام څخه د «خلق د ډیموکراتیک مرام» ایستل چې د خلقي انقلابونو لپاره د انترناسیونال او د مسکو یوه نسخه وه او « د پانگوالی له لارې څخه اجتـناب او د غیر پانگوالی د پرمختگ د لارې نیول» ئـې هم یوې خوا ته پرېښودل. هغـۀ نـۀ یوازې د گوند مرامي اصولو ته بدلون ورکړ او له ایډیولوژیک جوهر څخه ئـې تش کړبلکه د گوند پر مؤتلفینو باندې په زړور اعتماد سره د کین لاسو ځواکونو جبهه ئـې جوړه کړله او پر هغوی ئـې په جسارت سره د صدارت تر مرستیالۍ او د مهمو سکتوري وزارتونو تر سرحد پورې اعتماد وکړ.

د نړۍ والو بدلونونو او اوښتونونو په پایله کې شوروي لوري خپلې ټولې ژمنې هېـرې کړلې او نـۀ یوازې نجیب ته ئـې شا کړله بلکه پاکستان ته ئـې د شرمناکې تېښتې لاره هم وربنده کړه. البته هغـۀ په مېـړانې سره له دغې سپکې او له شرمه ډکې دروازې څخه د وتلو پر ځای د مرگ لاره غوره وبلله.

ډاکټر نجیب د خپلو شته وو امکاناتو په وسیلې هڅه کوله چې په بشپړو متفاوتو شرایطو کې د جگړې او کړکیچ له بیخبند/ بن بست څخه د وتلو مسئـله د خـیـبـر د اصولي لـیـد لوري پر بنسټ «عملي» کړي. ښـه به دا وي چې داسې ئـې افاده کړو: نجیب د یوۀ ځوان لارښود په توگه د خـیـبر د ستر فکر جوهر، په افغاني ریتم او گامونو سره د ټولنې د تکامل پر لور او د بلوغ پړاو ته رسېدل او په کاملاً پـېـچـلو شرایطو کې د یوۀ سیاسي مخکښ تشکل چې سیاسي سکتور ئـې د سړې جگړې په کړکیچ بدل کړی وو، په خوځښت راوست.

سیاسنگ: سره له چې ما د خپلې پوښتنې ځواب تر لاسه نـۀ کړ، اوس یوه بله پوښتنـه لرم: د خـیـبـر د وفات په څلوېښتمې ورځې د انیس د ورځپاڼې د ۱۳۵۷ل کال د غبرگولي د میاشتې په اتمې گڼې کې د «داؤود شاه پرویز» یو پښتو شعر خپور سو. دغـۀ شاعر په خپل ټول ژوند کې یو غزل ویلی دی او په رسنیو کې ئـې د بل شعر څرک نـۀ سته. ویل کېـدل چې اصلي نوم ئـې «غلام شاه سرشارِ شمالي» دی، له لایق سره ئـې دوستي وه او پښتو شعر ئـې هم وایـۀ. د سر شارِ شمالي زوی ډاکټر اقبال روشني له پورتـنی خبرې سره همغږی نـۀ دی. که د پرویز له شعر څخه تـېـر سو، آیا سر شارِ شمالي د خیـبر پلوی وو؟

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکنې د لیکنیزې بنې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په ځیر و لولـئ

زیارمل: زه ددوی له دوستۍ څخه خبر نـۀ لرم او ما هـېـڅکـله سرشار له مـیـراکبر او لایق سره نـۀ دی لـیـدلی، خو نـۀ سم کولای د هغوی معمولي آشنایي رد کړم.

سیاسنګ: د خـیـبر په ستاینې کې دوهم شعر د انیس د ورځپاڼې د ۱۳۵۷ل کال د غبرګولې د میاشتې په څوارلسمې چاپ سوی وو. شاعر ئـې د «ن. شوریـده» په لنډ نوم وو اوغالباً نبي شوریده دی.

زیارمل: نبي شوریده د هرات له پخوانیو پرچمي کدرونو څخه دی چې یو وخت د پرچم د ولایتي کمیټې منشي وو. د غوایي او مرغومي د شپږمې له پېښو وروسته مې د لومړي ځل لپاره د «صلح او سوسیالیزم» د مجلې په دفتر کې د کار پر مهال ولـیـد او ددوهم ځل لپاره مې کله چې د اردو د سیاسي چارو په ریاست کې وګومارل سوم ولـیـد.

د داؤود پر مهال زنداني کـېـدل ئـې د کارمل -کشتمند د اساسي قانون د وړاندیز سوي طرحې په هکله وو. (دا ځکه د کارمل - کشتمند طرح بولم چې په خپله کشتمند په هماغه مهال او بیا ئـې په خپلو خاطراتو کې خپل ځان د هغـۀ سند مؤلف معرفي کړی دی، خو کارمل ما ته ویلي ول: دا طرح زما ده او دا مې د ټولو جمهوري نظامونو منجمله د فرانسې د پـینځم جمهوریت د مطالعې پر بنسټ وړاندې کړې ده.) لنډه دا چې کله چې دا طرحه د ګوندي کدرونو له پلوه د شب نامې په ډول ویشل کـېـدله، ظاهراً دستور دا وو چې که د پولیسو له خوا څوک ونیول سول له خپل عمل څخه دې انکار نـۀ کوي او ودې وایي: زه د پرچم غړی یم او دا د هـېـواد د راتلونکي اساسي قانون په هکله زموږ د ګوند متقابله طرحه ده.

د شوریده زنداني کـېـدل، غالباً د ډاکټر خدای داد بشرمل د نیول کـېـدلو پر بنسټ سوي دي. هغـۀ هرات ته شب نامه وړې وه او د شوریده په شان ونیول سو او د غوایي تر پـېـښو پورې د همدغـۀ «جرم» په نوم د دهمزنګ په زندان کې پاتې سو. البته کله چې تره کې د زندانیانو عمومي بخښنه اعلان کړله دی هم د دهمزنګ له زندانه خوشې سو.

ددې خبرې یادول په زړۀ پورې دي: کله چې هغه وخت پولیسو له بشرمل څخه پوښتنه وکړه: چا، تاسو ته دا پاڼې درکړې وې چې هرات ته ئـې یوسې؟ بشرمل په سپینه او بربنډه توګه ځواب ورکړی وو: بارق شفیعي، مکروریان، ۲۸ بلاک. د پولیسو د هدایت او د تحقیق د اصولو پر بنسټ بارق باید جلب سوی وای، خو د هغـۀ د سیاسي هویت له کبله ئـې ونـۀ غوښتل چې په خپل سر کوم اقدام وکړي.

قدیر نورستاني له ولسمشر څخه د هدایت غوښتنه وکړه. داؤود خان ورته وویل: «مسئله مـۀ پـېـچـلې کوئ. د تحقیق موضوع تر همدې ځایه کافي وګڼئ او تحقیقاتو ته د بارق له جلبولو څخه ډډه وکړئ.» ما هماغه وخت په پولیسو کې د سازماني ملګرو له خولو دا خبره واورېدله چې: «داؤود د بارق شفیعي د نـۀ جلبولو امر صادر کړی دی.» دا موضوع په سیاسي کړیو کې د یو شمېر تبصرو لامل سوه. زما تفسیر داسې دی:داؤود خان فکر کاوۀ ښایي دا هم یوه هڅه وي چې په کیڼ لاسو سیاسي مشرانو دې برید وسي. او ورپسې دې د دولت پر ضد یو شمېر تحرکات پر لاره وغورځول سي، کټ مټ هماغه استـنـتاج ئـې چې د خرم له مړینې وروسته کړی وو.

سیاسنګ: ستاسو د تعبیـر او شـنـې پر بنسټ، آیا د شوریده او بشرمل زنداني کـېـدل او قدیر نورستاني ته د داؤود په خاص امر د بارق نـۀ زنداني کـېـدل د –کلـیـدي عامل په توګه - هماغه پخوانی ګنګوسې نـۀ تازه کوي چې ویل ئـې: بارق، غوربندي او لایق د جمهوریت د رژیم د «ملي مصؤونیت» همکاران ول او له همدې کبله مـحـمد داؤود وویل: بارق مـۀ بندي کوئ؟

زیارمل: د بارق شفیعي د عدم احضار په اړه د ولسمشر د هدایت په هکله هغو کسانو ته چې د پولیسو د سیستم له اداري او له پولیسي تحقیقاتو سره آشنایي لري، روښانه ده چې که بارق احضار سوی وای، هغـۀ به هم د بشرمل او شوریده په شان حقیقت بیان کړی وای او یقیناً دا خبره ئـې کوله چې د ګوند د مشرتابـۀ غړی یم او ما ته دا دنده د مشرتابـۀ له لارې راکړل سوې وه، نو ځکه مې سر ته ورسوله. ورپسې به پوښتل سوی وای چې لومړی د هغو کسانو نومونه ولیکئ چې ددغو اسنادو د خپرېدلو لپاره ئـې دا دنده درسپارلې ده. دوهم دا چې تاسو ته چا دا دنده درکړې وه؟ او نور او نور. دولت مجبوراً هغوی ټول تر تحقیق لاندې نیولي وای او په دې توګه د پرچم مشرتابـۀ او هغه مهم کدرونه چې دا پاڼې ئـې خپرې کړې وې په زندان کې د مخکې نیول سویو کسانو تر څنګ غورځول کـېـدل. پایله دا کـېـدله چې داؤود هغه تحقیقات چې غوښتل ئـې محدود پاتې سي او له تکرار څخه ئـې مخنیوی وسي، د موجوده بااللقوه ګوند پر وړاندې په یوې علني دوسیې بدلـېـدۀ چې نړۍ وال شهرت ئـې درلود او وربانديې برید کـــېـدۀ او دا خبرې په هغـۀ وخت کې د داؤود په پروګرام کې نـــۀ وې.

له همدې کبله د پرچم ډلې دا پرېـکړه کړې وه چې په دغـۀ پړاو کې د ګوندي یا د سیاسي تشکیلاتو په توګه خپل موجودیت ثابت کړي چې استازی ئـې د شورا په دوه وو دورو کې په ولسي جرګه کې له کابله وو او د تر ټولو مهم قانوني سند په هکله خپله متقابله طرحه وړاندې کړي. شاهي او جمهوري دواړو دولتونو دا موضوع (یعني د ګوندونو د ممنوعیت په هکله

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکنې د لیکنیزې بنې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په ځیر و لولـئ

تصمیم) د تطبیق وړ ګڼله (یعني عملاً ئـې پلي سوې ګڼله) خو قانوني اړخونه ئـې په پام کې نـهٔ نیول. دغه دواړه حکومتونه د ګوندونو د قانون له توشیح سره د مخالفت له کولو سره سره دې پایلې ته رسېدلي ول چې د سیاسي تشکیلاتو د نوم په هکله دې د "ګوند" د نوم پر ځای باید د "جریان" په شان اصطلاحات وکارول سي؛ له دې کبله د پرچم د مشرتابـهٔ ډله ییزل نیول کـېدل د داؤود حکومت ئـې په یوهٔ ناغوښتلي کړکېچ کې ډوب کاوهٔ. عملي پایله دا کېدله چې له شوروي او د شوروي تر نفوذ لاندې هېوادونو سره اړیکې چې د حکومت اقتصادي پلانونه ئـې تمویلول، که د کړکېچ خوا ته نـهٔ تللې خو هرو مرو سړېدلې. له دې اسیته/ سبب، داؤود خان د کورنې او باندنې لومړنې مسؤول مقام په توګه دغسې یوې ستونزې ته چمتووالی نـهٔ درلود.

سیاسنګ: که د جمهوریت رژیم د افغانستان د خلق له ډیموکراتیک ګوند څخه په دومره لویوالي کومه ویره درلودله نو نبي شوریده ئـې نـه باید زندان ته اچولی وای، او که هغـه ئـې په ناپېژندلي توګه او په ناخبرۍ کې د زندانو د میلونو شاته کښېنولی وو باید ژر ئـې خوشې کړی وای او بخښنه ئـې هم ورڅخه غوښتې وای.

بله پوښـتنه: ولې د خیبـر دوه وو مینه والو – لایق او پنجشیري له هر رهبر او هر رژیم سره په هرې جناح کې ستونزې درلودلې؟

زیارمل: له سیاسي مشرانو څخه د پنجشیري او د لایق د نارضایتۍ مسئـله که له یو بل سره تړلې یا مرتبطه وانګېرل سي سړی غلطې پایلنیوۍ ته رسوي. پنجشیري په لومړیو کې نـهٔ یوازې د پښـتنو تظاهر نـهٔ کاوهٔ بلکه خپل امتیاز ئـې په دې کې ګاڼـهٔ چې ګڼې دی یوازینی تحصیلکرده تاجیک دی چې د پښـتو ژبه ئـې زده کړې ده. هغـهٔ د ګوند په لومړي بـېلتون یا انشعاب کې د کارمل خوا ونیوله او له تره کې څخه لـېرې سو، خو له زنداني کـېدلو وروسته د پنجشیر په ولسوالۍ کې د ولسي جرګې د د پارلسمې دورې لپاره د پرچمي کاندید لپاره د ټاکنو د کمپاین په پایله کې او په دې لړ کې د ګوند د پالیسۍ برخلاف د پادشاه پر ضد د هغـهٔ لفظي بریدونه (په حقیقت کې د شاه د کور د مزدور مشهور په "رحیم غلام بچه" – چې د پنجشیر اوسـېدونکی او هغه وخت د سیال کاندید تر شا ولاړ وو) ددې لامل سول چې لومړی د کاپیسا زندان ته ولوېږي او بیا د دهمزنګ زندان ته راولـېږدول سو. په دهمزنګ کې د کابل له امنیه بولندوی حکیم کټوازي سره له څو لـیدنو وروسته، خپل بـېلتون یا انشعاب ئـې په زندان کې دننه له پرچم څخه اعلان کړ. (دا خبره ما د خیبـر په حضور کې د کارمل له خولې اورېدلې ده.)

له دې نـېټې وروسته پنجشیري چې نـهٔ ئـې سوای کولی بـېرته تره کې ته وروګرځي، هڅه ئـې وکړه چې له "ګروه کار" سره یو ځای سي او مشرتوب ئـې په لاس کې واخلي چې د "یوې سیاسي ډلې د مشرتابـهٔ" د امتیاز په لرلو سره دې د "خلق" په ترکیب کې ومنل سي. البته چې همداسې هم وسول او له "ګروه کار" سره یو ځای د خلق یوه برخه وګرځـېد. پنجشیری له هغه وروسته د شرعي جوزجاني او شهرالله شهپر په ګډون د شمال د ځوانو کیڼ لاسو عمدتاً د وزبیک، تورکمن او تاجیک تحصلکرده ګانو تر دباو/فشار لاندې په خلق کې جذب سو. دوی ټولو پښـتون ضد دریځ ونیوهٔ او په دې بشپړ تضاد کې ودرېدل چې د خلقي پښـتون تره کې مشرتوب دې ومني، خو ددوی دا ځل شعار، له دربار سره د کارمل نـېږدې والی او د ولسي جرګې په ټاکنو کې ور سره د مرستې نـهٔ کول، په بل عبارت ددوی ګډ درد وو. دواړو دا تور لګاوهٔ چې ددوی د ناکامیو سرچینه په خپله کارمل دی. قصه ئـې اوږده ده او په دې لنډ ځای کې نـهٔ ځایېږي.

حال داچې لایق په خپلو ګلالیو شاعرانه احساساتو سره، سره له دې چې له تره کې سره ئـې ډېـر مشترکات درلودل تر پایه پورې د کارمل تر څنګ ودرېد. لایق هېڅکله ونـهٔ غوښتل ګوند او سیاسي مبارزې ته شا کړي او نـهٔ ئـې هڅه وکړه چې له کوم بل ګوند یا فرکسیون سره یو ځای سي، حال دا چې پنجشیري درې ځله خپل دریځ بدل کړ. دا وروسته څرګنده سوه چې شورویانو پنجشیری د خلق په فرکسیون کې هم ور دننه کړی وو. زما په یاد دي چې پنجشیري به په تصادفي خبرو اترو کې دلته او هلته له تره کې او وروسته به ئـې د انقلابي شورى له رئـیس کارمل څخه شکایت پېل کړ؛ د انقلابي شورى په یوې غونډې کې چې موږ د بلل سویو / مدعوینو په منځ کې ګډون درلود، پنجشیري د کنترول او د تفتیش د کمیسیون په نوم، (یا له غونډې مخکې او یا ددمې پر مهال) د غونډې د تالار یوهٔ ګوټ ته رانـېږدې سو او له نجیب څخه ئـې شکایتونه پېل کړل (هغه زما له مستقل دریځ او په رسمي رهبرانو پورې له عدم مربوطیت څخه ډاډه وو)، ما د زړهٔ سواندې له مخې ورته وویل: ملګری پنجشیری! په دې عمر کې تا ته ډېـر وخت پاتې نـهٔ دی چې د هر ګوندي مشر/رهبر په اپوزیسیون کې دریځ ونیسئ. په یاد دې دي چې تـېـره ورځ په اتلسم پولینوم کې د خپل ځان په شان کسانو سره د ځوانو کدرونو په منځ کې دې د کارمل په خلع کې څرګنده ونډه درلوده. اوس څه خبره ده چې له نجیب څخه شکایت لرئ؟ پنجشیري زما د خولې د چوپ کولو لپاره په دې چې نجیب چندانې ښـهٔ مشر نـهٔ دی، یوازې ئـې وکولای سول یو مثال راکړي: " له نجیب څخه مې وغوښتل له دې چې ببرک کارمل د میدان وردکو د ولایت ځوان او نـهٔ ستړي کـېدونکی مبارز کدر شاه محمود حصین د فرکسیون بازیو په تور برطرف کړی دی لطفاً د هغـهٔ دریځ بـېـرته احیاء کړئ. نجیب زما په وړاندیز باندې سترګې پټې کړې." ددې سپک او څرګند مثال په اورېدلو مې له هغـهٔ څخه وغوښتل چې نور دې له

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکنې د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په ځیر و لولـئ

داسي کوچنيو خوابديو څخه تـېـر سي او خپل پاتي ژوند دې نـۀ يوازې د گوندي صفوفو په مستدام ټينگښت بلکه په ملي استحکام کې تـېـر کړي. له هماغې ورځې وروسته زموږ اړيکې په خپل پخواني خوند او تودوخې پاتې نـۀ سوې. پنجشيرى ان تر هغـۀ ځايه وښوييد او سقوط ئـې وکړ چې احمد شاه مسعود ته ئـې بيعت وکړ او ورور ئـې د مسعود د دفتر رئـيس سو او دى په خپله د احمدشاه مسعود له سربښندويو او ټينگو ستاينوالو څخه سو.

اوس بېـرته سليمان لايق ته راگرځو چې د «ستميانو» په نوم مشهورې د يوې ډلې له لوري ئـې سياسي تخريب کـېـږي. زما موخه په گوند کې دننه او له گوند څخه دباندې ستميان دي. سره له دې چې لايق د پاړسي بې سياله شاعر دى په دې تورن کـېـږي چې گڼې له پاړسي ژبو او غير پښتنو سره ضديت لري، حال دا چې ددۀ په اندازې هـېـڅ هم- عصره شاعر د پاړسي ادبياتو ته خدمت نـۀ دى کړى. په بل لور کې مخالفين ئـې داسې بـېـلگه نـۀ سي وړاندې کولى چې پښتو ژبې ته دې خدمت کړې وي. زه هم د لايق پر يو شمېـر کارونو اعتراض لرم او ان دا چې دا اعتراضونه مې په ليکلي ډول وربانديې کړي دي خو دا اعتراضات د هـېـواد او د کيڼ غورځنگ په گټه وو، نـۀ ددې لپاره چې لايق يا مخالفين ئـې وربانديې خوښ يا خپه سي. له اخلاقي او د نفسي سلامتوالي له اړخه لايق له ټولو يوه درجه پورته وو. له يوازيني دولتي مشر سره ئـې چې برالا مخالفت درلود، حفيظ الله امين وو. له کارمل څخه ئـې زړۀ خوږين وو چې وروسته په کرکې واوښت. البته له لايق سره خصومت او عداوت کې د کارمليستانو ونډه درنده وه، خو له ټولو قـيـد و بندونو، لوړو ژورو سره سره بيا هم د ملا او مجاهد د نـۀ پخلاکـېـدونکې دښمنۍ په مورچل کې ټينگ ودرېـد. حال دا چې پنجشيري د خپل ژوند په وروستيو کې په څرگند ډول د نظار د شورا تر څنگ برالا او علني دريځ غوره کړ.

نور بيا

بارق ته د خـيـبر د ليکونو له مخې چې په «غروب خورشيد» کې خپارۀ سوي...

يادونه: قدرمنو لوستونکو! دا هم د ښاغلى رحمت آريا د آرشيف لينک

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړيکه ټينگه کړئ maqalat@afghan-german.de
يادونه: دليکنې د ليکنيزې بڼې پازوالي د ليکوال په غاړه ده ، هيله من يو خپله ليکنه له راليږلو مخکې په ځير و لولـئ